

TYÖELÄMÄ- JA TASA- ARVOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä lokakuuta 2012 lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 133/2012 vp).

Eduskunta-aloite

Valiokunta on käsitellyt tämän asian yhteydessä toimenpideohjetteen työmarkkinatoimenpiteistä ja palkattomasta työstä (TPA 8/2011 vp — Jyrki Yrttiaho /vr), joka on lähetetty valiokuntaan 3 päivänä marraskuuta 2011.

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta ja talousvaliokunta ovat antaneet asiasta lausunnot (PeVL 32/2012 vp, TaVL 41/2012 vp). Lausunnot ovat tämän mietinnön liitteinä.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Päivi Kerminen, ylitarkastaja Tiina Korhonen ja ylitarkastaja Juha-Pekka Suomi, työ- ja elinkeinoministeriö
- hallitussihteeri Kirsi Päivänsalo, sosiaali- ja terveysministeriö
- neuvotteleva virkamies Ville Heinonen, opeus- ja kulttuuriministeriö

- vähemmistövaltuutettu Eva Biaudet
- erityisasiantuntija Ellen Vogt, Suomen Kuntaliitto
- kehittämisspäälikkö Tuula Hirvonen, Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- työvoimapalvelujen asiantuntija Ritva Sillanterä, Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- johtaja Rebecka Svedlin, Helsingin työ- ja elinkeinotoimisto
- johtaja Tero Hyttinen, Meri-Lapin työ- ja elinkeinotoimisto
- paikallisjohtaja Kaj Mönkkönen, Pohjois-Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto
- lakimies Mari Kõngäs, Kansaneläkelaitos
- etsivän työn ohjaaja Heidi Elo, Liedon kunta
- työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- ekonomisti Heikki Taulu, Akava ry
- asiantuntija Mikko Räsänen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- johtaja Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät ry
- puheenjohtaja Lea Karjalainen, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry
- toiminnanjohtaja Niina Jussila, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry
- kassanjohtaja Merja Jokinen, Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa
- toiminnanjohtaja Mari Ahonen-Walker, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry

- asiamies Mia Weckman, Tieteentekijöiden liitto-Forskarförbundet
 - puheenjohtaja Jarno Lappalainen, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
 - pääsihteeri Olli Joensuu, Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry
 - koulutusjohtaja Susan Caloniuss, Aktiiviakatemia
 - projektijohtaja Eija Kilgast, Sotainvalidien veljesliitto ry
 - vammaispoliittinen suunnittelija Anne Mäki ja työllisyyspäällikkö Taru Tammi, Vammaisfoorumi ry
 - palveluvastaava Anu Laasanen, Sovatek-säätiö
 - palvelupäällikkö Mirja Willberg, Parik-säätiö
 - tutkija/suunnittelija Simo Klem, VATES-säätiö
 - henkilöstöjohtaja Leena Olkkonen, S-ryhmä
 - sosiaalioikeuden professori Pentti Arajärvi.
- Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet
- Salon työ- ja elinkeinotoimisto
 - Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
 - Kehitysvammaliitto ry
 - Kainuun Nuotta ry
 - Kaarinan Työttömät ry
 - Helsingin klubitalot ry
 - Vise Consulting Ltd Oy
 - Harry Säisä

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta. Lailla uudistetaan ja kootaan yhteen työ- ja elinkeinoviranomaisen järjestämisvastuulla olevia palveluja sekä niihin liittyviä tukia ja korvauksia koskeva lainsäädäntö.

Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamia julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskeva lainsäädäntö. Työ- ja elinkeinoviranomaisella tarkoitetaan työ- ja elinkeinotoimistojen lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia sekä työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskusta.

Lain keskeinen sisältö muodostuu nykyistä selkeämpään palveluvalikoimaan kuuluvien palvelujen sisällön määrittelystä.

Julkisina työvoima- ja yrityspalveluina tarjotaan työlläytyspalveluita, tieto- ja neuvontapalveluita, osaamisen kehittämispalveluita sekä yritystoiminnan käynnistämisen- ja kehittämispalveluita. Työlläytys on keskeisin palvelu työnhakijoille ja työnantajille. Tieto- ja neuvontapalvelut ovat avoimesti kaikkien käytettävissä. Osaamisen kehittämispalvelut, joita ovat ammatinvalinta- ja uraohjaus, valmennus, kokeilu,

koulutus ja palkkatuki, ovat kaikkien henkilöasiakkaiden käytettävissä.

Työ- ja elinkeinotoimistojen yrityspalvelua vahvistetaan. Yrityksille ja muille työnantajille tarjottavia työvoima- ja yrityspalveluita ovat työlläytys, tieto- ja neuvontapalvelut sekä osaamisen kehittämispalveluista palkkatuki, työlläytymisen palvelut ja yhteishankintakoulutus. Lisäksi yrityksille on tarjolla maksullisia yritystoiminnan kehittämispalveluita.

Yrittäjyyttä uravaihtoehtona harkitsevalle ja yrittäjäksi aikovalle tarjotaan tieto- ja neuvontapalveluita, uravalmennusta ja yrittäjäkoulutusta. Alkavaa yritystoimintaa tuetaan starttirahalla.

Julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit, joita olisivat osaamisen- ja ammattitaitokartoitus, työkyvyn tutkimus ja arviointi, yrittäjävalmiuksien ja yritystoiminnan edellytysten arviointi sekä muut asiantuntija-arvioinnit. Lisäksi julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin kuuluvat kulukorvaus palveluun osallistumisen ajalta, matka- ja yöpymiskustannusten korvaus työhön tai työvoimapalveluun hakeutuvalle sekä asiantuntija-arviointiin osallistuvalla, muuttokustannusten korvaus ja työolosuhteiden järjestelytuki.

Esityksellä on kiinteä yhteys työ- ja elinkeinotoimistojen muutoshankkeeseen. Työ- ja elinkeinotoimistojen palveluverkko ja palvelumalli on uudistettu. Nykyistä selkeämpi palveluvalikoima edesauttaa monikanavaisten palvelujen kehittämistä.

Julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksen vuoksi ehdotetaan tehtäväksi muutoksia työttömyysturvalakiin ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin sekä 24 muuhun lakiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Toimenpidealoite

Toimenpidealoitteessa TPA 8/2011 vp ehdotetaan, että hallitus käynnistää tutkimushankkeen, jossa selvitetään työmarkkinatoimenpiteenä teettävän palkattoman työn yhteensopivuutta kansainvälisten ihmisoikeussopimusten pakollista työtä koskevien määräysten ja perustuslain kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Yleistä

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Uudella lailla julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta uudistetaan työ- ja elinkeinoviranomaisten palveluja sekä niihin liittyviä tukia ja korvauksia koskeva lainsäädäntö kokonaisuudessaan. Uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa lainsäädäntöä sekä uudistaa palveluvalikoima.

Valiokunta pitää lainsäädännön selkeyttämistä ja yksinkertaistamista tärkeänä. Uudistus viraviivaistaa palvelua ja purkaa turhaa byrokratiaa.

Valiokunta painottaa, että uudistusten jälkeenkin TE-toimistojen tärkein tehtävä on tukea työnhakijoiden nopeaa työllistymistä ja osaamisen kehittämistä. Esityksen perusteluissa korostetaan, että työnvälitys on keskeisin palvelu työntekijöille ja työnantajille. Valiokunta yhtyy tähän näkemykseen ja pitää tärkeänä, että työn-

välitys säilyy jatkossakin TE-viranomaisten ydintehtävänä.

Uudistuksella vahvistetaan työ- ja elinkeinotoimistojen yrityspalvelua. Yrityksille ja muille työnantajille tarjotaan työnvälitystä, tieto- ja neuvontapalveluja, palkkatukea, työhönvalmentajan palveluita ja yhteishankintakoulutusta. Yrityksille on tarjolla myös maksullisia yritystoiminnan kehittämispalveluita. Yrittäjäksi aikovalle tarjotaan tieto- ja neuvontapalveluja, uravalmennusta ja yrittäjäkoulutusta. Lisäksi alkavaa yritystoimintaa tuetaan starttirahalla.

Valiokunta pitää tärkeänä TE-toimistojen yrityspalvelun vahvistamista ja painottaa yritysten kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä pyrittäessä edistämään työnhakijoiden sijoittumista avoimille työmarkkinoille. Valiokunta korostaa yritystoimintaan liittyvän osaamisen ja asiantunteisuuden lisäämisen sekä yrityslähtöisen toimintatavan tärkeyttä. Aloittavan yrittäjän neuvontaa tulee edelleen kehittää yhteistyössä asiantuntijakumppaneiden kanssa.

Henkilöstön osaaminen ja riittävät resurssit ovat avainasemassa uuden lainsäädännön toimeenpanossa. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä TE-toimistojen henkilöstön osaamisen kehittämistä ja henkilöstön perehdyttämistä uuteen palvelumalliin ja -valikoimaan. Valiokunta painot-

taa riittävien resurssien välttämättömyyttä uudistuksen onnistumiseksi.

Valiokunta on huolissaan toistuvien organisaattoristen muutosten vaikutuksesta henkilöstön jaksamiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että tarvittavan koulutuksen lisäksi keskitytään muutostojohtamiseen, jotta henkilöstö omaksuu uuden palvelumallin ja perustehtäviensä hoidon.

Valiokunnan saamien asiantuntijalausuntojen mukaan uudistusta on valmisteltu hyvässä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ja lakiluonnokseen on pyydetty ELY-keskuksilta ja TE-toimistoilta esityksiä ja kommentteja valmistelun eri vaiheissa. Vastaavasti myös asetus- ja ohjeluonnokset on lähetetty kommentoitaviksi. Valiokunta katsoo, että huolellinen ja monipuolinen valmistelu sekä henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa uudistuksen sisältöön parantavat merkittävästi uudistuksen onnistumismahdollisuuksia ja antavat edellytyksiä lainsäädännön paremmalle toimivuudelle.

Palvelujen monikanavaisuus

Tavoitteena on, että nykyiset verkkopalvelut saadaan täysimääräisesti käyttöön ja uusia asiointia helpottavia verkkopalveluja kehitetään. Asiakkaille pyritään tarjoamaan mahdollisuuksia nopeaan ja joustavaan asiointiin ja samalla vapauttamaan TE-toimiston virkailijoiden resursseja henkilökohtaiseen asiantuntijapalveluun. Vuorovaikutteiset sähköiset palvelut mahdollistavat henkilökohtaisen palvelun muuten kuin kasvokkain. Muuten kuin kasvokkain toteutetusta henkilökohtaisesta palvelusta on saatu hyviä kokemuksia muun muassa ammatinvalinta- ja ura-ohjauksessa, jossa puhelimitse toteutettu henkilökohtainen ohjauspalvelu toi palvelun käyttäjiksi uusia asiakasryhmiä, kuten nuoria miehiä, ja auttoi joitakin asiakkaita kertomaan tavallista avoimemmin esimerkiksi työllistymistä vaikeuttavista asioista.

Valiokunta pitää monikanavaisten palvelujen kehittämistä tärkeänä, jotta TE-toimistojen palvelut saadaan tehokkaasti asiakkaiden ulottuville myös palveluverkoston harventuessa. Sähköisten palvelujen kehittämisen ohessa tulee eri-

tyistä huomiota kiinnittää niiden asiakkaiden palvelujen turvaamiseen, jotka syystä tai toisesta eivät pysty käyttämään verkkopalveluja. Valiokunta pitää tärkeänä, että erilaisia palvelutapoja otetaan käyttöön ennakkoluulottomasti pitäen tavoitteena huolehtia mahdollisimman kattavasti kaikkien alueiden ja asiakasryhmien tarpeista.

Työnantajien ja yritysten palvelut

Talousvaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota työhallinnon ja yrityspalveluiden tietojärjestelmien erillisyyteen ja pitää tärkeänä uudistuksen ulottamista tietojärjestelmiin. Lausunnossa korostetaan työhallinnon palvelujen ja lausuntojen merkittävää vaikutusta elinkeinonharjoittajien toimintaan ja pidetään tärkeänä oikeusvarmuuden ja lainkäytön yhteneväisyyden parantamista. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta yhtyy talousvaliokunnan näkemyksiin tietojärjestelmien yhdenmukaistamisen ja oikeusvarmuuden lisäämisen tärkeydestä.

Talousvaliokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena palkkatuen myöntämistä avoimeen työpaikkaan, jonka arvioidaan täyttyvän ilman tukea. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta korostaa kuitenkin, että palkkatuen myöntäminen voi olla perusteltua tällaisessakin tapauksessa, jos sillä voidaan vaikuttaa siihen, että paikkaan työllistyy henkilö, jonka on vaikea työllistyä avoimille työmarkkinoille ja joka ei todennäköisesti ilman tukea työllistyisi.

Palkkatuen hakemis- ja maksatusmenettelyä on tarkoitus helpottaa kehittämällä sähköisiä menettelyjä ja lisäämällä työnantajien valinnanvapautta palkkatuen hakemis- ja maksatusjaksoissa sekä tarkistamalla rekisteritietoja viran puolesta. Tavoitteena on, että jatkossa myös tarvittavat verovelka- yms. tiedot saataisiin sähköisesti suoraan verottajalta.

Valiokunta pitää tärkeänä yritysten hallinnollisen taakan keventämistä. Valiokunta korostaa, että palkkatukikäytäntöjen yksinkertaistamisesta tulee tiedottaa tehokkaasti yrityksille, jotta entistä useampi pitkäaikaistyötön tai osatyökykyinen voisi työllistyä palkkatuella yritykseen.

Työllistymissuunnitelmat

Työllistymissuunnitelmaa laadittaessa kartoitetaan yhdessä työnhakijan kanssa hänen palvelutarpeensa ja sovitaan palveluprosessin kulusta. Suunnitelma laaditaan työnhakijan ensimmäisessä haastattelussa, joka tulee pitää kahden viikon kuluessa työhaun alkamisesta.

Valiokunta korostaa työllistymissuunnitelman tärkeyttä ja painottaa laadukkaan suunnitelman keskeistä merkitystä työllistymiseen johtavan palveluprosessin onnistumiselle. Valiokunta pitää tärkeänä, että työllistymissuunnitelman laatiminen jatkossakin tapahtuu kasvokkain, vaikka suunnitelman muutoksia voidaan ehkä esittää ja hyväksyä esimerkiksi verkko-palvelun kautta. Valiokunta korostaa, että työnhakijalle tulee aina perusteellisesti selvittää, mistä syystä työvoimaviranomainen katsoo, ettei esimerkiksi työnhakijan toivomaa omaehtois-ta koulutusta tai muuta työllistymistä edistävää palvelua sisällytetä hänen työllistymissuunnitelmaansa.

Valiokunta pitää tärkeänä niukkojen resurs-sien käyttämistä mahdollisimman tarkoituksen-mukaisella tavalla. Tämä voisi työllistymissuun-nitelmien kohdalla tarkoittaa sitä, että huolelli-seen alkukartoitukseen ja laadukkaan suunnitel-man tekemiseen panostetaan erityisesti silloin, kun työnhakijalla ei ole tiedossa mitään ratkai-sua tilanteeseensa. Sen sijaan suunnitelma voi-taisiin tehdä vähän kevyemmin sellaisessa tilan-teessa, jossa työnhakija jo tietää olevansa pian menossa esimerkiksi varusmies- tai siviilipalve-luun taikka koulutukseen. Kevyemmän suunni-telman tekeminen voisi joissakin tilanteissa ta-pahtua myös vuorovaikutteisten sähköisten pal-velujen avulla.

Valiokunta pitää tärkeänä, että työnhakijan haastatteluun ja työllistymissuunnitelman laati-miseen ja tarkistamiseen liittyvät määräajat säi-lyvät laissa. Ne asettavat reunaehdot asiakkaan palveluprosessille ja sen etenemisen seurannal-le, mutta eivät estä asiakkaan tarpeen mukaisen palveluprosessin järjestämistä. TE-toimisto voi asiakkaan palvelutarpeen mukaan pitää asiak-kaaseen myös tiiviimpää yhteyttä. Esimerkiksi nuorten kohdalla tiivis yhteydenpito on usein

tarpeen palveluprosessin etenemisen varmista-miseksi.

Osatyökykyisten palvelut

Valiokunta pitää tärkeänä uudistukseen sisälty-vää muutosta kaikkien palvelujen tarjoamisesta myös niille asiakkaille, joiden vamma tai sai-raus vaikeuttaa työllistymistä. Työkyvyttömyys-etuutta saava työtön henkilö, joka on käynnistä-nyt työnhakunsa, on lakiehdotuksessa tarkoitettu työtön työnhakija. Työkyvyttömyysetuus ei siten ole este palkkatuen myöntämiselle.

Työnhakijan määritelmää koskevan uudistuk-sen seurauksena TE-toimistoihin voi tulla suu-rin odotuksin uusia asiakasryhmiä samanaikai-sesti, kun työttömyys on lisääntymässä. Valio-kunta korostaa, että TE-toimistoilla tulee olla käytettävissään tarvittavat resurssit näiden uu-sien asiakasryhmien palvelemiseksi, ilman että muiden asiakasryhmien, kuten pitkäaikaistyöttö-mien, palvelut heikkenevät.

Hallitusohjelman linjausta osatyökykyisten pysyvistä palkkatuesta ehdotetaan toteutetta-vaksi siten, että palkkatukea voidaan myöntää enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos henki-lön vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä. Jos palkkatuki on myönnetty kerralla 24 kuukau-den enimmäisajaksi, se voidaan myöntää heti uudestaan, jos henkilön vamman tai sairauden arvioidaan edelleen vaikeuttavan työllistymistä.

Käytännössä palkkatuki voi siten olla luon-teeltaan pysyvä, jos asiakkaan tilanteessa, työ-tehtävissä ja muissa olosuhteissa ei tapahdu muutoksia. Valiokunta pitää tärkeänä, että TE-toimistoille annettavissa ohjeissa ja henkilökun-nalle järjestettävässä koulutuksessa korostetaan mahdollisuutta tuen peräkkäiseen käyttöön.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota säännökseen, jonka mu-kaan palkkatukea ei makseta, jos palkkauskus-tannukset ovat pienemmät kuin perustuen kuu-kautta kohti laskettu määrä, joka tänä vuonna on noin 670 euroa. Valiokunnalle on esitetty huoli siitä, että osa-aikaisen työn tarjoaminen esimer-kiksi kehitysvammaisille voisi vaikeutua ja tämä voisi johtaa ei-työsuhteisen, palkattoman avo-

työtoiminnan lisääntymiseen työsuhteisen palkkatyön sijasta. Monet työkyvyttömyyseläkkeellä olevat haluavat työskennellä vain osa-aikaisesti, koska he saavat ansaita enintään 713,73 euroa (vuoden 2012 tasossa) ilman, että ansioilla on vaikutusta heidän eläkkeeseensä.

Valiokunta toteaa, että kyseinen säännös on samansisältöisenä myös nykyisessä laissa, joten sen ottamisella uuteen lakiin ei pitäisi olla nykykäytäntöjä heikentäviä vaikutuksia. Säännöksen pitäisi pikemminkin vaikuttaa myönteisesti osatyökykyisten asemaan, koska se ohjaa maksamaan heille palkkaa vähintään edellä mainitun noin 670 euroa kuukaudessa, johon työnantaja voi saada palkkatukea enintään 75 % palkkakustannuksista.

Valiokunta pitää osatyökykyisten työllistymistä tärkeänä sekä osatyökykyisten itsensä että koko yhteiskunnan kannalta. On tärkeää, että kaikki voivat olla mukana työelämässä ja antaa panoksensa suomalaisen yhteiskunnan rakentamiseksi.

Valiokunta painottaa, että työ- ja elinkeinoministeriön ohjeissa ja koulutuksessa tulee korostaa mahdollisuutta käyttää palkkatukea myös osatyökykyisten työllistämiseen osa-aikatyöhön. Valiokunta pitää tärkeänä, että osatyökykyisten työllistymistä palkkatuen avulla seurataan ja ryhdytään toimiin, jos ongelmia ilmenee.

Työhönvalmennusta voidaan käyttää helpottamaan osatyökykyisten työhön pääsyä. Työhönvalmennuksen käyttöä ei ole rajattu vain työsuhteen alkuun, vaan tarvittaessa työhönvalmennus voidaan jaksottaa siten, että se ulottuu pidemmälle työsuhteen ajalle. Jos työhön palkattava tarvitsee vammastaan tai sairaudestaan johtuen pitkäkestoista tukea työsuhteen aikana, toisen työntekijän antamaa apua voidaan korvata myös työolosuhteiden järjestelytuella.

Valiokunta pitää työhönvalmennusta tärkeänä keinona auttaa osatyökykyisiä työllistymään. Valiokunta katsoo kuitenkin, että työhönvalmennukselle suunniteltu enimmäismäärä (50 tuntia vuodessa) voi osoittautua liian vähäiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että asiaa seurataan ja tarvittaessa enimmäismäärää nostetaan.

Nuorten palvelut

Uudistuksella pyritään selkeyttämään työpaikoilla tapahtuvan ei-tösuhteisen työn pelisääntöjä siten, että ainoastaan työkokeilu tapahtuisi työpaikalla. Työkokeilu olisi aina tavoitteellinen, ja sen tulokset arvioitaisiin ja niiden pohjalta sovittaisiin nuoren kanssa koulutukseen hakeutumisesta. Uudistuksella on tarkoitus päästä eroon kehityksestä, jonka seurauksena työelämävalmennuksesta alkoi muodostua pakollinen välivaihe ennen kuin ammattikoulutuksen saanut nuori otettiin työsuhteiseen työhön. Jatkossa nuorten työllistymisen tukemiseen käytetään tarvittaessa palkkatukea.

Valiokunta pitää tärkeänä ei-tösuhteisen työn pelisääntöjen selkeyttämistä ja työkokeilun muuttamista aiempaa tavoitteellisemmaksi. Samalla valiokunta korostaa tarvetta seurata palkkatuen käyttöä ja huolehtia siitä, että vastavalmistuneet nuoret työllistyisivät suoraan avoimille työmarkkinoille eikä palkkatuetusta työstä kehittyisi tarpeetonta välivaihetta nuorten työllistymiseen.

Alle 25-vuotiaiden työkokeiluun osallistuvien oikeus kulukorvaukseen

Lakiehdotuksen mukaan alle 25-vuotiaille ammatillista koulutusta vaille oleville nuorille maksettaisiin kulukorvausta työkokeilun ajalta ainoastaan, mikäli nuoren oikeus työttömyyspäivärahaan olisi päättynyt enimmäisajan täyttymisen vuoksi tai hän olisi saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä. Esitys ei muuta nykytilaa alle 25-vuotiaiden ammattikouluttamattomien työmarkkinatuen piiriin kuuluvien nuorten osalta, mutta se laajentaa poikkeussäännöksen koskemaan myös työttömyyspäivärahan piirissä olevia nuoria, jotka ovat nykyisin olleet oikeutettuja ylläpitokorvaukseen työelämävalmennuksen tai työkokeilun ajalta.

Kulukorvaus on tarkoitettu työkokeilusta aiheutuvien matka- ja ruokailukulujen korvaamiseen. Ottaen huomioon, että alle 25-vuotiaille nuorille aiheutuu työkokeilusta vastaavia lisäkustannuksia kuin muillekin työllistymistä edistäviin palveluihin osallistuville, valiokunta ei

pidä perusteltuna heidän rajaamistaan kulukorvausten ulkopuolelle. Valiokunta katsoo, että kulukorvaus tukisi nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista parantamalla motivaatiota ja helpottaisi nuorten liikkumista myös alueilla, joilla matkakustannukset ovat huomattavia. Valiokunta ehdottaa asiasta hyväksyttäväksi lausuman (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa

Joillakin pitkäaikaistyöttömillä ja osatyökykyisillä työllistyminen suoraan avoimille työmarkkinoille on epätodennäköistä. Heidän työllistymissuunnitelmiinsa tarvitaan avoimille markkinoille sijoittumista edeltäviä toimenpiteitä, jotka voivat yksilöllisten tarpeiden mukaan sisältää esimerkiksi elämänhallinnan parantamista, osaamisen kehittämistä tai avoimille työmarkkinoille pääsyn tukemista. Kolmannen sektorin toimijat ovat keskeisessä asemassa näiden toimenpiteiden tarjoamisessa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kolmannen sektorin toimijoiden tekemä työllistämistoiminta, kuten palkkatukityöllistäminen tai työkokeilupaiikkojen tarjoaminen, turvataan myös jatkossa. Iso osa näiden toimijoiden asiakkaista tarvitsee välityömarkkinapaikan, ennen kuin he pystyvät pärjäämään avoimilla markkinoilla. Osalla tarve välityömarkkinoilla tapahtuvaan tuettuun työllistymiseen on pysyvä.

Valiokunta korostaa, että työelämässä mukana oleminen ehkäisee tehokkaasti syrjäytymistä ja erilaisia terveydellisiä ongelmia. Tästä syystä yhdistysten työllistämistoiminta on ensiarvoisen tärkeää, vaikka kaikista sen asiakkaista ei tulisikaan avoimien työmarkkinoiden työntekijöitä.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

Lakiehdotuksen 1 luvun 7 §:ään (Tasapuolisuus ja syrjimättömyys) ehdotetaan yhdistettäväksi nykyisen lain 2 luvun 3 §:n (Tasapuolisuus) ja 4 §:n (Sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen) säännökset.

Valiokunta katsoo, että säännökset on niiden erilaisen luonteen vuoksi syytä edelleen säilyttää omissa pykälissään. Samalla valiokunta pitää tärkeänä, että yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä koskevaa säännöstä täsmennetään ja konkretisoidaan nykyisen lain 2 luvun 4 §:n 2 momentin tyyppisesti.

Ryhmälomautusmenettelystä luopuminen

Valiokunta on käsitellyt ryhmälomautusmenettelystä luopumista työttömyysturvain muutosesitystä koskeneessa lausunnossaan (TyVL 20/2012 vp). Valiokunta toistaa lausunnossa esittämänsä näkemykset ja korostaa erityisesti verkkopalvelujen kehittämistä helppokäyttöisiksi ja luotettaviksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että rekisteröitymisjärjestelmä opastaa asiakasta ja ilmoittaa heti, jos rekisteröityminen epäonnistuu.

Samalla valiokunta painottaa, että sähköisen rekisteröitymisen ohessa tulee ottaa käyttöön myös muita rekisteröitymistapoja, kuten puhelimitse tapahtuva rekisteröityminen.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta

1 luku Yleiset säännökset

2 §. Julkinen työvoima- ja yrityspalvelu. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan 1 momentissa täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä momentissa tarkoitetaan. Lisäksi 2 momentin sanamuotoa muutetaan siten, että siinä ei enää viitata tiettyyn viranomaiseen.

3 §. Määritelmät. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa pidetään välttämättömänä, että palveluja ja etuuksia koskevista säännöksistä käy yksiselitteisesti ilmi toimivaltainen viranomainen. Toimivaltaisen viranomaisen selkiyttämiseksi työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa, että työ- ja elinkeinoviranomaisen määritelmästä

poistetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Työ- ja elinkeinoviranomaisella tarkoitetaan työ- ja elinkeinotoimistoa ja työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskusta. Siltä osin kuin myös ELY-keskus on toimivaltainen tai muuten säännöksessä tarkoitettu viranomainen, ELY-keskus mainitaan säännöksessä erikseen. Joitakin säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä ei suoraan viitata tiettyyn viranomaiseen tai viranomaisesta käytetään ilmaisua "julkisia työvoima- ja yrityspalveluja tarjoava viranomainen" taikka viitataan "valtioon".

4 §. Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tarjoaminen. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

5 §. Palvelujen tuottaminen ja hankkiminen. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

7 §. Tasapuolisuus ja syrjimättömyys. Yleisperusteluissa esitetyillä perusteilla pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi muotoon "Tasapuolisuus" ja pykälän 2 momentti siirrettäväksi uuteen 8 §:ään.

8 §. Yhdenvertaisuuden sekä naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistäminen. Yleisperusteluissa esitetyillä perusteilla lakiehdotukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 §, jonka 1 momentiksi siirretään lakiehdotuksen 7 §:n 2 momentti täsmennettynä.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan otettavaksi säännös, jolla konkretisoidaan syrjimättömyyden sekä yhdenvertaisuuden ja naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistämismääräyksen sisältöä julkisia työvoima- ja yrityspalveluja tarjottaessa. Työ- ja elinkeinoviranomaisen on esiteltävä työ- ja koulutusvaihtoehtoja, avoimia työpaikkoja ja työnhakijoita siten, että henkilöasiakkailta on samanlaiset mahdollisuudet työnhakuun, ammatilliseen kehittymiseen ja koulu-

tukseen sukupuolestaan ja yhdenvertaisuuslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista riippumatta.

2 luku Työnhakijat

2 §. Ulkomaalaisen rekisteröinti työnhakijaksi ja työnhaun voimassaolo. Pykälän 2 momentin mukaan työnhakijaksi ei voida rekisteröidä ulkomaalaista, jonka oleskelulupaan liittyy työnantajakohtaisia rajoituksia.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että ihmiskaupan tai työsyrynnän uhrin irrottautumisesta tilanteestaan vaikeuttaa se, että hänen pitäisi löytää uusi työpaikka, jonka perusteella hän voisi hakea uutta työlupaa. Ihmiskaupan ja työsyrynnän ehkäisemiseksi valiokunta pitää tärkeänä, että TE-toimistoille annettavassa ohjeistuksessa ja koulutuksessa korostetaan TE-toimistojen velvollisuutta tarjota ulkomaalaiselle työnhakijalle niitä hänen palvelutarpeensa mukaisia työvoimapalveluja, joita hänelle voidaan tarjota, vaikka häntä ei voida rekisteröidä työnhakijaksi. Hänelle voidaan tarjota esim. tieto- ja neuvontapalveluja liittyen mm. avoimiin työpaikkoihin ja työnhakuun, neuvoja uuden työntekijän oleskeluluvan hakemiseen sekä ammatinvalinta- ja uraohjausta, valmennusta ja työvoimakoulutusta.

4 luku Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu

1 §. Tieto- ja neuvontapalvelut. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

2 §. Asiantuntija-arvioinnit. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

6 §. Kokeilun ja valmennuksen enimmäiskesto. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että valmennuksen ja koulutuskokeilun enimmäiskesto koskevaa asetuksenantovaltuutta tulee täsmentää asetuksenantovaltaa ohjaaval-

la perussäännöksellä tai lisäämällä enimmäiskestot lakiin. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa, että säännöstä täsmennetään säätämällä, että valmennus ja koulutuskokeilu ovat lyhytkestoisia palveluja.

5 luku Työvoimakoulutus

1 §. *Työvoimakoulutuksen tavoitteet.* Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan, että 1 momentin alusta poistetaan maininta työ- ja elinkeinoviranomaisesta.

2 §. *Korkeakoulututkintoon johtavien opintojen hankkiminen työvoimakoulutuksena.* Valiokunta ehdottaa 2 momentin 3 kohtaa selkiytettäväksi siten, että se kattaa myös ne poistumassa olevat tilanteet, joissa henkilö on otettu suorittamaan ylempää korkeakoulututkintoa ilman mahdollisuutta alemman korkeakoulututkinnon suorittamiseen.

Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan 4 momentissa täsmennettäväksi, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä momentissa tarkoitetaan.

3 §. *Opiskelijavalinta.* Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

5 §. *Koulutuksen keskeyttäminen.* Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

7 §. *Koulutuksen yhteishankinta.* Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan 1 momentista poistettavaksi tarpeettomana ilmaisu "yhdessä työ- ja elinkeinoviranomaisen kanssa". Koska kyse on työvoimakoulutuksesta, on ilman säännöksessä olevaa erillistä mainintaa selvää, että koulutuksen rahoitukseen käytetään myös työllisyysmäärärahoja ja koulutuksen hankinnan suorittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai työ- ja elinkeinotoimisto.

Pykälän 2 momentissa ilmaisu "työ- ja elinkeinoviranomaisen rahoittama osuus" ehdote-

taan korvattavaksi ilmaisulla "valtion rahoittama osuus".

7 luku Palkkatuki

9 §. *Palkkatuen kesto.* Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota 7 luvun 2 ja 9 §:n väliseen ristiriitaan. Palkkatukea ei voida myöntää valtion virastolle tai laitokselle 2 §:n mukaan, mutta 9 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan palkkatukea voidaan myöntää, jos valtion virasto tai laitos palkkaa tuella henkilön suunnittelemaan ja järjestämään työttömille työ- ja koulutuspaikkoja sekä muita työllistymistä edistäviä palveluja.

Valiokunta ehdottaa, että ristiriidan poistamiseksi pykälän 1 momentin 2 kohdasta poistetaan sanat valtion virasto tai laitos. Saman luvun 14 §:n viittaussäännöksen perusteella valtion virastot tai laitokset voivat kuitenkin jatkossakin palkata tuella henkilön suunnittelemaan ja järjestämään työttömille työllistymistä edistäviä palveluja.

11 §. *Palkkatukeen oikeuttavat korvauspäivät.* Saadun selvityksen perusteella 2 momentin ase- tuksenantovaltuus ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

8 luku Yritystoiminnan käynnistämisen- ja kehittämisspalvelut

5 §. *Yritystoiminnan kehittämisspalvelut.* Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella 1 momentissa tarkoitetaan.

Pykälän 2 momentin sanonta "työ- ja elinkeinoviranomaisen rahoittama osuus" ehdotetaan muutettavaksi muotoon "valtion rahoittama osuus".

9 luku Kulukorvaus

1 §. *Oikeus kulukorvaukseen.* Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella 3 momentissa tarkoitetaan.

11 luku Työllistämis- ja aluevelvoitteet sekä kunnalle myönnettävä lisätuki

2 §. Työllistämisvelvoitteen rajoitukset ja lakkaaminen. Virheellinen viittaus 10 §:ään ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi 1 §:ään.

12 luku Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

1 §. Työ- ja elinkeinoviranomaisen, työelämän järjestöjen ja muiden sidosryhmien yhteistyö. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan. Myös pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi muotoon "Yhteistyö työelämän järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa".

6 §. Tiedonsaantioikeus. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

7 §. Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun epäminen. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

8 §. Tukien ja korvausten myöntäminen, maksaminen ja takaisinperintä. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

9 §. Tukien ja korvausten rahoitus. Saadun selvityksen perusteella säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että säännöksessä käsitellään tukia ja korvauksia, jotka työ- ja elinkeinotoimisto myöntää.

13 luku Työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmä

1 §. Työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmä. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan 1 momenttia muutettavak-

si siten, että siinä ei enää mainita työ- ja elinkeinoviranomaista.

6 §. Suostumus tietojen luovuttamiseen työnantajalle. Saadun selvityksen perusteella käsite työnhakija-asiakas ehdotetaan korvattavaksi määritelmäsäännöksen mukaisella käsitteellä työnhakija.

14 luku Muutoksenhaku

1 §. Oikaisuvaatimus ja valitus. Perustuslaki-valiokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota pykälän 3 momentin 1 kohdan säännökseen, jonka mukaan työvoimakoulutuksen opiskelijavalintaa koskevaan päätökseen, joka perustuu 5 luvun 3 §:n 1 momentissa säädettyihin edellytyksiin, ei saisi vaatia oikaisua tai valittaa siitä. Lausunnon mukaan päätöksessä ei ole kysymys puhtaasta tarkoituksenmukaisuusharkinnasta ainakaan siltä osin kuin mahdollinen epäävä päätös perustuu henkilön soveltumattomuuteen. Soveltuvuusvaatimus on valiokunnan mielestä siinänsä riittävän täsmällinen oikeudellinen kriteeri muutoksenhaun perusteeksi. Perustuslakivaliokunta pitää asianmukaisena joko rajata muutoksenhakukiellon soveltamisalaa tai poistaa se lakiehdotuksesta.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan saaman selityksen mukaan muutoksenhaun ulottaminen yhteishankintakoulutuksiin, joista säädetään ehdotettavan lain 5 luvun 7 §:ssä, voisi aiheuttaa ongelmia. Yhteishankintakoulutuksen rahoittaa osaksi työnantaja, yrittäjäksi aikovan henkilön toimeksiantaja tai yrittäjyys oikeudet luovuttava yritys. Vaikka työ- ja elinkeinotoimisto tekee muodollisen päätöksen opiskelijavalinnasta, työnantaja osallistuu opiskelijoiden soveltuvuusarviointiin. Muutoksenhaun kohteeksi saat- taisi lopulta muodostua työnantajan arvio haki- jan soveltuvuudesta. Erityisesti ongelma koskee niin sanottua RekryKoulutusta, jossa koulutuk- sen hyväksytysti suorittaneet työllistyvät yhteis- hankintakoulutukseen osallistuvan työnantajan palvelukseen. Työnantajaa ei voida velvoittaa palkkaamaan soveltumattomaksi katsomaansa henkilöä tai osallistumaan tällaisen henkilön koulutuksen rahoittamiseen.

Edellä esitetyillä perusteilla työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa, että 1 kohdan säännöstä täsmennetään siten, että opiskelijavalintaa koskevaan päätökseen, joka on perustunut henkilön soveltuvuuteen, saa kuitenkin vaatia oikaisua tai valittaa siitä, jos kyse on muusta kuin yhteishankintakoulutuksesta.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa kiinnitetään huomiota myös ns. tosiasiallisiin hallintotoimiin lukeutuviin palveluihin, jotka esityksen perustelujen mukaan rajautuvat muutoksenhaun ulkopuolelle ilman nimenomaista lain säännöstään. Perusteluissa tosiasiallisina hallintotoimina on pidetty työ- ja elinkeinoviranomaisen palvelun tarjoamista tai hankkimista koskevia ratkaisuja, jotka koskevat ammatinvalinta- ja uraohjausta, valmennusta, kokeilua, asiantuntija-arviointoja ja asiantuntijapalveluita yrityksille. Tällaisessa yhteydessä tehty yksilöä koskeva ratkaisu — toisin kuin itse palvelutoiminta ja sen järjestäminen — on perustuslakivaliokunnan mielestä sellainen viranomaisen päätös, josta saa lähtökohtaisesti valittaa. Siten perusteluissa mainitut ratkaisut eivät rajaudu automaattisesti muutoksenhakuoikeuden ulkopuolelle. Nämä päätökset ovat kuitenkin riippuvaisia viranomaisen harkinnasta ja toimintaan osoitetuista määrärahoista, joten ne voidaan perustuslakivaliokunnan mielestä sisällyttää muutoksenhakukieltoon piiriin.

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa, että pykälän 3 momentissa olevaan luetteloon lisätään uusi 5 kohta, jonka mukaan valituskiellon piiriin tulevat päätökset, jotka koskevat ratkaisua olla tarjoamatta asiakkaalle ammatinvalinta- ja uraohjausta, valmennusta, kokeilua, asiantuntija-arviointoja ja yritystoiminnan kehittämispalveluja tai tukematta työnhakijan omaehtoista opiskelua.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa kiinnitetään huomiota myös siihen, että esityksen perustelujen mukaan työllistymissuunnitelma on niin ikään luonteeltaan tosiasiallinen hallintotoimi, johon ei voi hakea muutosta. Perustuslakivaliokunta huomauttaa, että työttömällä työnhakijalla ja muutosturvan piiriin kuuluvalla työnhakijalla on lakiehdotuksen 2 luvun 6 §:n mukaan

oikeus työllistymissuunnitelmaan, joten ainakin suunnitelman laatimisen epäamisestä tulisi olla mahdollisuus hakea muutosta valittamalla.

Saamansa selvityksen perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta toteaa, että valituskieltoa ei ole ollut tarkoitus ulottaa sellaiseen työ- ja elinkeinoviranomaisen päätökseen, jolla työllistymissuunnitelma jätetään asiakkaan toiveesta huolimatta laatimatta, vaan siihen voidaan hakea muutosta. Sen sijaan muutosta ei voisi hakea siihen, minkälaiseksi työllistymissuunnitelman sisältö on asiakkaan ja viranomaisen välisessä vuorovaikutuksessa muotoutunut ja mitä siinä edellytetään. Näin ollen työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ei pidä tarpeellisena ehdottaa säännöstä muutettavaksi tältä osin.

2 §. Oikaisuvaatimuksen ja valituksen vaikutus päätöksen täytäntöönpanoon. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

3 §. Eräitä päätöksiä koskeva muutoksenhaku. Viitaten 1 luvun 3 §:n perusteluissa esitettyyn ehdotetaan täsmennettäväksi sitä, mitä toimivaltaisella viranomaisella tässä pykälässä tarkoitetaan.

15 luku Voimaantulo

3 §. Siirtymäsäännökset. Saadun selvityksen perusteella pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan työllisyyspoliittiseen avustukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos hankkeen tukemisesta työllisyyspoliittisella avustuksella on päätetty ennen tämän lain voimaantuloa. Työllisyyspoliittisesta avustuksesta on tarkoitus säätää valtioneuvoston asetuksessa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta.

Ehdotetun siirtymäsäännöksen tarkoituksena on, että niihin työllisyyspoliittisella avustuksella rahoitettaviin hankkeisiin, joiden avustamisesta on päätetty ennen ehdotetun lain voimaantuloa, sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, vaikka jatkorahoituspäätöksiä tehtäisiin tämän lain voimaan tulon

jälkeen. Tästä ei kuitenkaan voida säätää asetuksella, vaan siirtymäsäännös tulee ottaa lakiin.

Lakiehdotuksen 5—7 momentti siirtyvät 6—8 momentiksi.

Pykälän 6 momentissa ehdotetaan täsmennettäväksi, mitä toimivaltaisella viranomaisella siinä tarkoitetaan.

3. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

2 a luku Työvoimapolitiittisesti moitittava menettely

14 §. Toistuva työvoimapolitiittisesti moitittava menettely. Virheellinen viittaus 11 §:ään ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi 10 §:ään.

5 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

10 §. Työssäoloehdon voimassaolo. Saadun selvityksen perusteella säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi sanat "muussa kuin kuntouttavassa työtoiminnassa". Muutos selkiyttää lainsäädäntöä eikä muuta jo noudatettua käytäntöä.

24. Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnassa on parhaillaan käsiteltävänä hallituksen esitys laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta sekä asumistukilain 15 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 115/2012 vp), jossa esite-

tään muutettavaksi samaa 11 §:n 2 momentin 5 kohtaa kuin tässä esityksessä. Koska siinä hallituksen esityksessä on jo otettu huomioon tässä esityksessä ehdotetut muutokset, lakiehdotuksesta ehdotetaan poistettavaksi 11 §:n 2 momentin 5 kohta.

Aloite

Saadun selvityksen mukaan esitystä valmisteltaessa on selvitetty toimenpidealoitteessa tarkoitettuja kysymyksiä. Selvitysten perusteella 1. lakiehdotuksessa on esitetty muutoksia työmarkkinatoimenpiteitä koskevaan säätelyyn. Näin toimenpidealoite on osittain toteutunut. Valiokunta on hyväksynyt 1. lakiehdotuksen toimenpidealoitteesta käsitellyltä osin hallituksen esittämässä muodossa. Valiokunnan kannasta seuraa, että toimenpidealoite on hylättävä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa,

että 2., 4.—23. ja 25.—28. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 1., 3. ja 24. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset),

että toimenpidealoite TPA 8/2011 vp hylätään ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §
(Kuten HE)

2 §

Julkinen työvoima- ja yrityspalvelu

Työ- ja elinkeinotoimisto, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tarjoavat julkisia työvoima- ja yrityspalveluja siten kuin tässä laissa säädetään. Julkisilla työvoima- ja yrityspalveluilla edistetään työmarkkinoiden toimivuutta turvaamalla osaavan työvoiman saatavuutta ja tarjoamalla työtä hakeville mahdollisuuksia saada työtä sekä edistetään uuden yritystoiminnan syntymistä ja kehitetään yritysten toimintaedellytyksiä ja työelämän laatua.

Julkisena työvoima- ja yrityspalveluna tarjotaan työnvälityspalveluita, tieto- ja neuvontapalveluita, osaamisen kehittämisspalveluita sekä yritystoiminnan käynnistämis- ja kehittämisspalveluita. Julkiseen työvoima- ja yrityspalveluun kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit sekä tämän lain mukaiset tuet ja korvaukset.

(3 mom. kuten HE)

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

(1—3 kohta kuten HE)

4) *työ- ja elinkeinoviranomaisella (poist.) työ- ja elinkeinotoimistoa ja työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskusta;*

(5—9 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

4 §

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tarjoaminen

(1 mom. kuten HE)

Työ- ja elinkeinotoimisto, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja asiakas arvioivat yhdessä asiakkaan palvelutarpeen, jonka perusteella tarjotaan julkisia työvoima- ja yrityspalveluja, jotka parhaiten turvaavat osaavan työvoiman saatavuutta ja edistävät henkilöasiakkaan sijoittumista avoimille työmarkkinoille sekä edistävät yritystoiminnan käynnistymistä tai kehittymistä.

Julkisia työvoima- ja yrityspalveluita tarjotaan asiakkaiden omatoimisesti käytettävänä palveluina ja henkilökohtaisena palveluna. Asiakkaan asiointitapa sekä yhteydenpito julkisia työvoima- ja yrityspalveluita tarjoavan viranomaisen ja asiakkaan välillä määräytyvät arvioitun palvelutarpeen perusteella.

Jos asiakkaan palvelutarve edellyttää muita palveluja kuin julkisia työvoima- ja yrityspalveluja tai jos palvelun järjestämisvastuu on muulla viranomaisella tai taholla, *työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on annettava asiakkaalle tietoa muista palvelumahdollisuuksista sekä tarvittaessa ohjattava asiakas muun viranomaisen tai palvelun järjestäjän palvelujen piiriin yhteistyössä näiden kanssa.

5 §

Palvelujen tuottaminen ja hankkiminen

Työ- ja elinkeinotoimisto, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tuottaa tässä laissa tarkoitettut palvelut itse tai hankkia ne osaksi tai kokonaan palvelujen tuottajilta valtion talousarviossa palvelujen hankkimista varten osoitetulla määrärahalla. Valtion talousarviossa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokassa työllisyyden edistämiseen

ja työttömyyden torjuntaan tarkoitettujen määrärahojen (*työllisyysmäärärahat*) avulla tuetaan erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä.

(2 mom. kuten HE)

Työ- ja elinkeinotoimiston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävistä palvelua hankittaessa, menettelystä hankinnasta päättäessä ja hankintasopimusta tehtäessä, hankintasopimuksen sisällöstä sekä sopimuksen tekemistä edeltävästä hankinta- ja tarjousmenettelystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 §
(Kuten HE)

7 §

Tasapuolisuus

(1 mom. kuten HE)

(2 mom. *poist.*)

8 § (*Uusi*)

Yhdenvertaisuuden sekä naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistäminen

Julkista työvoima- ja yrityspalvelua tarjottaessa, kehitettäessä sekä siitä tiedotettaessa on aktiivisesti edistettävä yhdenvertaisuuden toteutumista sekä naisten ja miesten välistä tasa-arvoa työmarkkinoilla.

Työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tarjottava julkisia työvoima- ja yrityspalveluja tasapuolisesti samojen periaatteiden mukaisesti riippumatta henkilöasiakkaan sukupuolesta ja yhdenvertaisuuslain (21/2004) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista. Työ- ja elinkeinoviranomaisen on esiteltävä työ- ja koulutusvaihtoehtoja, avoimia työpaikkoja ja työnhakijoita siten, että henkilöasiakkailla on samanlaiset mahdollisuudet työnhakuun, ammatilliseen kehittymiseen ja koulutukseen sukupuolestaan ja yhden-

vertaisuuslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista riippumatta.

2 luku

Työnhakija

1—10 §
(Kuten HE)

3 luku

Työnvälitys

1—3 §
(Kuten HE)

4 luku

Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu

1 §

Tieto- ja neuvontapalvelut

Julkisena työvoima- ja yrityspalveluna työ- ja elinkeinotoimisto, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus välittävät tietoa ja antavat neuvontaa:

(1—6 kohta kuten HE)

2 §

Asiantuntija-arvioinnit

Henkilöasiakkaan osaamisen, ammattitaidon, soveltuvuuden sekä työ-, yritystoiminta- ja koulutusvaihtoehtojen selvittämiseksi työ- ja elinkeinotoimisto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat hankkia:

(1—4 kohta kuten HE)

3—5 §
(Kuten HE)

6 §

Kokeilun ja valmennuksen enimmäiskesto

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Valmennus ja koulutuskokeilu ovat lyhytkestoisia palveluja. Valmennuksen ja koulutuskokeilun enimmäiskestosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

7 §

(Kuten HE)

8 §

Oikeusasema sekä vastuu työturvallisuudesta ja tietosuojasta

(1 mom. kuten HE)

Työkokeiluun osallistuvaan sovelletaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia (609/1986) ja yhdenvertaisuuslakia (*poist.*).

(3—7 mom. kuten HE)

9—11 §

(Kuten HE)

5 luku

Työvoimakoulutus

1 §

Työvoimakoulutuksen tavoitteet

(*Poist.*) *Työvoimakoulutuksella* parannetaan aikuisten ammattitaitoa, mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka ja heidän valmiuksiaan toimia yrittäjänä sekä edistetään ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta ja uuden yritystoiminnan syntymistä.

(2 mom. kuten HE)

2 §

Korkeakoulututkintoon johtavien opintojen hankkiminen työvoimakoulutuksena

(1 mom. kuten HE)

Korkeakoulututkintoon johtavien opintojen hankkimisen edellytyksenä on, että opintojen todisteellisesta keskeytymisestä on vähintään yksi vuosi. Lisäksi edellytyksenä on, että opintojen loppuun saattamisen arvioidaan edellyttävän työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettuja päätöksiä opintoja enintään:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) 24 kuukauden ajan, kun kyse on henkilöstä, joka on otettu suorittamaan sekä alempaa että ylempää korkeakoulututkintoa *tai ylempää korkeakoulututkintoa, kun koulutukseen ei sisälly mahdollisuutta alemman korkeakoulututkinnon suorittamiseen.*

(3 mom. kuten HE)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai työ- ja elinkeinotoimiston tulee ennen korkeakoulututkintoon johtavien opintojen hankintapäätöstä pyytää asiasta lausunto opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

3 §

Opiskelijavalinta

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Työ- ja elinkeinotoimisto päättää opiskelijoiden valitsemisesta koulutukseen. Jos työvoimakoulutuksena hankitaan korkeakoulututkintoon johtavia opintoja, yliopisto tai ammattikorkeakoulu päättää opiskelijaksi ottamisesta. Opiskelijoiden valintamenettelystä säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

(4 mom. kuten HE)

4 §

(Kuten HE)

5 §

Koulutuksen keskeyttäminen

Jos opiskelija ei etene opinnoissaan 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla tai hän on ollut luvatta poissa yhdenjaksoisesti viisi koulutuspäivää, opiskelijavalinnasta päättänyt *työ- ja elinkeinotoimisto* tekee päätöksen koulutuksen keskeyttämisestä.

Koulutuspalvelun tuottaja on velvollinen ilmoittamaan 1 momentissa tarkoitettujen koulutuksen keskeyttämisperusteiden täyttymisestä opiskelijavalinnasta päättäneelle *työ- ja elinkeinotoimistolle*. Ennen päätöksen tekemistä *työ- ja elinkeinotoimiston* on varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava opiskelijalle.

6 §
(Kuten HE)

7 §
Koulutuksen yhteishankinta

Työvoimakoulutus voidaan toteuttaa yhdessä työnantajan, yrittäjäksi aikovan henkilön toimeksiantajan tai yrittäjyysoikeudet luovuttavan yrityksen kanssa siten, että tämä osallistuu koulutuksen rahoittamiseen (*poist.*) (*koulutuksen yhteishankinta*), kun koulutus järjestetään:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

Jos työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettu yrittäjä osallistuu 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen, *valtion* rahoittama osuus yrittäjän koulutuksesta on de minimis -tukea.

6 luku

Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu

1—9 §
(Kuten HE)

7 luku

Palkkatuki

1—8 §
(Kuten HE)

9 §

Palkkatuen kesto

Palkkatukea voidaan myöntää henkilöä kohden enintään 10 kuukaudeksi kerrallaan. Palkkatukea voidaan kuitenkin myöntää henkilöä kohden enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos:

(1 kohta kuten HE)

2) (*poist.*) kunta, kuntayhtymä tai muu kuin elinkeinotoimintaa harjoittava yhdistys tai säätiö palkkaa tuella henkilön suunnittelemaan ja järjestämään työttömille työ- ja koulutuspaikkoja sekä muita työllistymistä edistäviä palveluja.

(2—4 mom. kuten HE)

10 §
(Kuten HE)

11 §

Palkkatukeen oikeuttavat korvauspäivät

(1 mom. kuten HE)

(2 mom. *poist.*)

12 —14 §
(Kuten HE)

8 luku

Yritystoiminnan käynnistämis- ja kehittämispalvelut

1—4 §
(Kuten HE)

5 §

Yritystoiminnan kehittämispalvelut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja työ- ja elinkeinotoimisto voivat tuottaa tai hankkia pienille ja keskisuurille yrityksille (*pk-yrityksille*) yritystoiminnan kehittämispalveluina koulutuspalveluja sekä asiantuntijapalveluja pk-yrityksen kehittämistarpeiden arvioimiseksi, kehittämissuunnitelman laatimiseksi, suunnitel-

man toteuttamisen tukemiseksi ja pk-yritysten verkostoitumisen tukemiseksi.

Yritystoiminnan kehittämispalvelut ovat yritykselle maksullisia. *Valtion* rahoittama osuus kehittämispalvelusta on de minimis -tukea. Tuen tasosta ja asiantuntijapalvelun enimmäiskestosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

9 luku

Kulukorvaus

1 §

Oikeus kulukorvaukseen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää kulukorvausta työtä vailla olevalle henkilöasiakkaalle, joka osallistuu 1 momentin 1 tai 4—6 kohdissa tarkoitettuun palveluun ja jolla ei ole oikeutta kulukorvaukseen 1 momentin perusteella eikä oikeutta korvaukseen palveluun osallistumisesta aiheutuvista kuluista muun lain nojalla.

(4 mom. kuten HE)

2—5 § (Kuten HE)

10 luku

Palveluihin ja asiantuntija-arviointeihin liittyvät harkinnanvaraiset etuudet

1—3 § (Kuten HE)

11 luku

Työllistämis- ja aluevelvoitteet sekä kunnalle myönnettävä lisätuki

1 § (Kuten HE)

2 §

Työllistämisvelvoitteen rajoitukset ja lakkaaminen

Jos henkilö on jättämällä hakematta työttömyyspäivärahaa tai muutoin saanut aikaan sen, ettei työttömyyspäivärahan enimmäisaika ole täyttynyt ennen 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua 57 vuoden ikää, 1 §:ää ei sovelleta.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

3 ja 4 § (Kuten HE)

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

1 §

Yhteistyö työelämän järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa

Työ- ja elinkeinotoimistojen, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tulee olla yhteistyössä muiden viranomaisten, työelämän järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. Yhteistyön tavoitteena on tukea julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpanoa, suunnittelua ja kehittämistä.

(2 mom. kuten HE)

2—5 § (Kuten HE)

6 §

Tiedonsaantioikeus

Työ- ja elinkeinotoimistolla, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksella ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeen-

panossa välttämättömät tiedot muulta valtion viranomaiselta, kunnan viranomaiselta, Kansaneläkelaitokselta, työttömyyskassalta, Eläketurvakeskukselta, Työttömyysvakuutusrahastolta, julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen palveluntuottajalta sekä 4 luvussa tarkoitetun työkokeilun järjestäjältä.

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tuottajalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta *työ- ja elinkeinotoimistolta, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskukselta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta* henkilöasiakasta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä palvelun järjestämiseksi.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

7 §

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun epääminen

Työ- ja elinkeinotoimisto, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi 3 luvun 3 §:n 1 momentissa mainitusta syystä kieltäytyä:

(1—5 kohta kuten HE)

Työ- ja elinkeinotoimisto, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee kirjallisen päätöksen 1 momentissa tarkoitetun palvelun epäämisestä. Muutoksenhausta työ- ja elinkeinoviranomaisen päätökseen säädetään 14 luvun 1 §:ssä.

8 §

Tukien ja korvausten myöntäminen, maksaminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maksaa *työ- ja elinkeinotoimiston* myöntämät tämän lain mukaiset tuet ja korvaukset. Tuen ja korvauksen myöntämiseen, maksamiseen ja takaisinperintään sovelletaan valtionavustuslakia

(688/2001), jollei tässä laissa toisin säädetä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena perittäessä takaisin tukea tai korvausta.

Työ- ja elinkeinotoimiston myöntäessä tukea tai korvausta henkilöasiakkaalle ei sovelleta valtionavustuslain 11 §:n 4 ja 5 momenttia päätökseen merkittävistä asioista, 15—18 §:ää valtionapuviranomaisen valvontatehtävästä, tarkastusoikeudesta, tarkastuksen suorittamisesta ja virka-avusta eikä 24 ja 25 §:ää korosta ja viivästyskorosta.

Jos henkilöasiakkaalle maksettua tukea tai korvausta on päätetty periä takaisin, on kuitattaessa takaisin perittäväksi päätettyä määrää *työ- ja elinkeinotoimiston* myöhemmin maksamasta etuudesta sovellettava, mitä ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 48 §:ssä säädetään palkan ulosmittauksen suojaosuudesta. Henkilöasiakkaan suostumuksella kuittaus voidaan kuitenkin tehdä suurempana.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tukien ja korvausten hakemis-, myöntämis- ja maksamisen menettelystä sekä *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston* keskinäisestä tehtävänjaosta.

9 §

Tukien ja korvausten rahoitus

Työ- ja elinkeinotoimiston myöntämät tämän lain mukaiset tuet ja korvaukset, 7 luvun 14 §:n mukaan valtion virastolle ja laitokselle osoitettavat määrärahat ja 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu kunnalle myönnettävä lisätuki rahoitetaan työllisyysmäärärahoista.

(2—4 mom. kuten HE)

10 §

(Kuten HE)

13 luku

Työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmä

1 §

Työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmä

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun järjestämistä varten *pidetään* yllä työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmää. Tietojärjestelmä muodostuu henkilöasiakasrekisteristä, työnantajarekisteristä ja palveluntuottajarekisteristä. Työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämästä yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä säädetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetussa laissa (240/2007).

(2 mom. kuten HE)

2—5 §
(Kuten HE)

6 §

Suostumus tietojen luovuttamiseen työnantajalle

(1 mom. kuten HE)

Työpaikan täyttämistä varten tarpeellisia tietoja ovat:

(1—4 kohta kuten HE)

5) erityisosaaminen, työ- ja koulutustavoitteet samoin kuin *työnhakijan* itsensä laatima työnhakuesittely työnantajia varten.

(3 mom. kuten HE)

14 luku

Muutoksenhaku

1 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, *työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asia-*

kaspalvelukeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä *viranomaiselta* siten kuin hallintolain (434/2003) 7 a luvussa säädetään.

(2 mom. kuten HE)

Päätökseen ei saa vaatia oikaisua, eikä siitä saa valittaa, jos:

1) työvoimakoulutuksen opiskelijavalintaa koskeva päätös perustuu 5 luvun 3 §:n 1 momentissa säädettyihin edellytyksiin; *opiskelijavalintaa koskevaan päätökseen, joka on perustunut henkilön soveltuvuuteen, saa kuitenkin vaatia oikaisua tai valittaa, jos kyse on muusta kuin 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettua koulutuksesta;*

(2 kohta kuten HE)

3) päätöksellä on evätty korvaus matka- ja yöpymiskustannuksista 10 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella tai korvaus muuttokustannuksista 10 luvun 2 §:n 2 momentin perusteella; *(poist.)*

4) päätös koskee 12 luvun 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja valtion omiin investointeihin myönnettäviä työllisyysmäärärahoja; *tai*

5) päätös koskee ratkaisua olla tarjoamatta asiakkaalle ammatinvalinta- ja uraohjausta, valmennusta, kokeilua, asiantuntija-arviointia ja yritystoiminnan kehittämispalveluja tai tukematta työnhakijan omaehtoista opiskelua. *(Uusi)*

2 §

Oikaisuvaatimuksen ja valituksen vaikutus päätöksen täytäntöönpanoon

Työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta, jollei oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomainen tai valitusviranomainen toisin määrää.

3 §

Eräitä päätöksiä koskeva muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinotoimiston opiskelijavalintaa koskevaan päätökseen, joka perustuu 5 luvun 3 §:n 2 momentissa mainituissa laeissa säädettyihin edellytyksiin, voi hakea muutosta siten kuin asianomaista oppilaitosta koskevassa laissa säädetään.

(2 mom. kuten HE)

15 luku

Voimaantulo

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Siirtymäsäännökset

(1—4 mom. kuten HE)

Työllisyyspoliittiseen avustukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos kyse on toiminnasta, jonka tukemisesta työllisyyspoliittisella avustuksella on päätetty ennen tämän lain voimaantuloa.

(Uusi)

Työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ennen tämän lain voimaantuloa tekemän päätöksen muutoksenhakuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

(7 ja 8 mom. kuten HE:n 6 ja 7 mom.)

3.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 3 luvun 4 §:n 2 momentin 6 kohta ja 10 luvun 1 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3 luvun 4 §:n 2 momentin 6 kohta laissa 1354/2007 ja 10 luvun 1 §:n 2 momentti laeissa 1188/2009 ja 1388/2010,

muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentin 10, 11 ja 14 kohta, 2 a luvun 5 §:n 2 momentin 3 kohta, 12 §:n 1—5 momentti, 13 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti ja 14 §:n 2 momentti, 3 luvun 2 § ja 4 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta, 5 luvun 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 4 momentti, 7 §:n 3 momentti, 10 §:n 2 momentti ja 11 §, 6 luvun 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1 ja 2 momentti sekä 8 §:n 3 momentti, 7 luvun 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti ja 9 §:n 2 momentin 1 kohta, 10 luvun 2 §:n 2 ja 6 momentti sekä 3 ja 6 §, 11 luvun 2 §:n 4 momentin 11 ja 18 kohta, 13 luvun 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 9 § sekä 14 luvun 3 a §:n 2 momentti ja 3 d §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 3 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentin 10 kohta, 5 luvun 10 §:n 2 momentti sekä 11 luvun 2 §:n 4 momentin 11 ja 18 kohta laissa 313/2010, 1 luvun 5 §:n 1 momentin 11 kohta ja 3 luvun 4 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta laissa 1354/2007, 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohta laissa 344/2009, 2 a luvun 5 §:n 2 momentin 3 kohta, 12 §:n 1—5 momentti, 13 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti, 14 §:n 2 momentti ja 5 luvun 11 § sekä 13 luvun 3 §:n 1 momentti laissa 288/2012, 5 luvun 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 4 momentti ja 7 §:n 3 momentti, 6 luvun 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1 ja 2 momentti ja 8 §:n 3 momentti, 7 luvun 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti ja 9 §:n 2 momentin 1 kohta, 10 luvun 2 §:n 2 ja 6 momentti sekä 6 § sekä 14 luvun 3 a §:n 2 momentti ja 3 d §:n 1 momentti laissa 1188/2009, 10 luvun 3 §

laissa 1388/2010, 13 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 1053/2008 ja 13 luvun 9 § laeissa 1053/2008 ja 288/2012, sekä

lisätään 1 luvun 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1354/2007, 344/2009, 1199/2009, 313/2010, 1388/2010, 764/2011, 1439/2011 ja 288/2012, uusi 15 kohta seuraavasti:

1 luku	10 §
Yleiset säännökset	<i>Työssäoloehdon voimassaolo</i>
3 ja 5 § (Kuten HE)	— — — — — Henkilön katsotaan olleen työmarkkinoilla, jos hän on ollut työssäoloeseen luettavassa työssä tai työllistynyt yritystoiminnassa tai omassa työssä taikka on ollut (<i>poist.</i>) työllistymistä edistävässä palvelussa (<i>poist.</i>) tai on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Henkilöllä katsotaan olleen hyväksyttävä syy työmarkkinoilta poissaololle sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, apurahakauden, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan syyn johdosta.
2 a luku	— — — — —
Työvoimapolitiittisesti moitittava menettely	
5, 12 ja 13 § (Kuten HE)	
14 §	
<i>Toistuva työvoimapolitiittisesti moitittava menettely</i>	
— — — — — Oikeus työttömyysetuuteen palautuu, kun henkilö on yhteensä vähintään 12 kalenteriviikkoa: (1 ja 2 kohta kuten HE) 3) opiskellut omaehtoisesti 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuja päätoimisia opintoja; tai (4 kohta kuten HE) — — — — —	11 § (Kuten HE)
	6 luku
	Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto
	3 b, 3 c ja 8 § (Kuten HE)
	7 luku
3 luku	Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset
Etuuden saamisen yleiset rajoitukset	
(2 ja 4 § kuten HE)	1, 3, 5, 8 ja 9 § (Kuten HE)
5 luku	
Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset	
3, 4 ja 7 § (Kuten HE)	

10 luku

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaa etuutta koskevat säännökset

2, 3 ja 6 §
(Kuten HE)

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §
(Kuten HE)

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

1, 3 ja 9 §
(Kuten HE)

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 a ja 3 d §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

24.

Laki**toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 10 §:n 3 momentin 1 kohta ja 10 a §:n 1 momentti (*poist.*), sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 3 momentin 1 kohta laissa 1390/2010 ja 10 a §:n 1 momentti laissa 1274/2009 (*poist.*), seuraavasti:

10 ja 10 a §
(Kuten HE)

11 §
(*Poist.*)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Valiokunta edellyttää, että hallitus pikaisesti selvittää, miten alle 25-vuotiaiden ammatillista koulutusta vailla olevien nuorten jääminen työkokeilun aikaisten kulukorvausten ulkopuolelle vaikuttaa heidän tosiasiallisiin mahdol-

lisuuksiinsa osallistua työkokeiluun ja vaarantaako säännös nuorten yhteiskuntatakuun toteutumisen erityisesti alueilla, joilla matkakustannukset ovat merkittäviä. Samalla valiokunta edellyttää, että hallitus arvioi, onko kulukorvausten ikäsidonnaisuus perustel-

tua kansalaisten yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tarja Filatov /sd	Elisabeth Naucér /r
vpj.	Anne-Mari Virolainen /kok	Annika Saarikko /kesk
jäs.	Markku Eestilä /kok (osittain)	Kristiina Salonen /sd (osittain)
	Sanni Grahn-Laasonen /kok (osittain)	Mikko Savola /kesk (osittain)
	Anna Kontula /vas	Eero Suutari /kok
	Jari Lindström /ps	Katja Taimela /sd
	Eeva-Maria Maijala /kesk (osittain)	Jani Toivola /vihr
	Lea Mäkipää /ps	Maria Tolppanen /ps
	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd	vjäs. Arto Satonen /kok (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

Valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.